

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
Київський національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Полтавський державний медичний університет
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Краківський педагогічний університет імені Комісії національної освіти,
Польща
Грайфсвальський університет (м. Грайсфальд, Німеччина)
Середня школа «Сент-Ендрю», Канада
Національний коледж шкільних керівників, Великобританія
Лабораторія “Макаренко-реферат” Марбурзького університету, ФРН

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«БІОЛОГІЧНІ, МЕДИЧНІ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»

Полтава -2022

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
Київський національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Полтавський державний медичний університет
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Краківський педагогічний університет імені Комісії національної освіти,
Польща
Грайфсвальський університет (м. Грайсфальд, Німеччина)
Середня школа «Сент-Ендрю», Канада
Національний коледж шкільних керівників, Великобританія
Лабораторія “Макаренко-реферат” Марбурзького університету, ФРН

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
БІОЛОГІЧНІ, МЕДИЧНІ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ
АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(17-18 листопада 2022 року)

Полтава-2022

ЗАСТОСУВАННЯ ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Н.О. Корчан, О.О. Шерстюк, А.Л. Каценко, Н.Л. Свінцицька, В.Г. Гринь,
С.А. Підлужна, Р.Л. Устенко

Полтавський державний медичний університет м. Полтава
nataly.korchan@gmail.com

N. Korchan, O. Sherstiuk, A. Katsenko, N. Svintsytska, V. Hryn, , S. Pidluzhna,
R.Ustenko

Головні проблеми світу виникають через різницю між тим, як діє природа, і тим, як мислить людина.

Грегорі Бейтсон

Annotation. *Environmental training is one of the areas of educational work in educational institutions of any accreditation level. It is especially important in the current difficult time for young people, when some human values are being reassessed and rethought. Recently, the role and significance of cultural and scientific achievements in medicine, analysis of current problems and prospects for their further development have been significantly strengthened. The profession of a doctor needs the formation of environmental awareness.*

Key words: *environmental training, environmental science, medical students.*

В Україні на даний період часу під час організації навчального процесу перед кожним вищим навчальним закладом стоять завдання: вести підготовку спеціалістів на високому науково-технічному рівні із застосуванням сучасних методів, оптимізації навчально-виховного процесу, що забезпечують використання майбутніми фахівцями отриманих знань та навичок у роботі чи наукових дослідженнях [3]. Тематика впливу на організм екологічних факторів є актуальною з давніх часів і особливо у теперішньому часі.

Екологічне виховання є складовою морального виховання, і являє собою єдність екологічної свідомості та поведінки, гармонійної з природою. На формування екологічної свідомості впливають знання та переконання, у зв'язку з чим екологічні уявлення формуються у студентів медиків у різних формах, включаючи теоретичну та практичну. І отримані таким чином знання, які згодом трансформуються в переконання, формують екологічну свідомість молоді [4].

Мета екологічного виховання у закладах вищої освіти досягається у міру вирішення комплексу завдань, а саме освітніх, що формують системи знань про екологічні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення; виховних – формування мотивів, потреб та звичок екологічно доцільної правової поведінки та діяльності, здорового способу життя, та розвиваючих – розвиток системи інтелектуальних та практичних умінь з вивчення, оцінки стану та

покращення навколишнього середовища; розвиток прагнення до активної діяльності з охорони навколишнього середовища.

Екологічне виховання, по суті, має дві сторони: перша – екологічна свідомість, друга – екологічна поведінка. Ми ж у цій статті розглянемо лише формування екологічної свідомості студентів медиків. Визначаючи сутність екологічного виховання молоді теоретично, слід виділяти особливості цього процесу, такі як, послідовність характеру, тривалість, складність, стрибкоподібність, активність [2].

Екологічне виховання студентів медичних закладів освіти – формування відповідального ставлення до довкілля, яке будується з урахуванням екологічної свідомості. Це передбачає дотримання моральних та правових принципів природокористування, пропаганду ідей його оптимізації, активну діяльність з вивчення та охорони навколишнього середовища.

До основних понять екологічного виховання молоді належить поняття людини як біосоціальної істоти, кровно пов'язаної із середовищем проживання, яка зуміла подолати свою повну залежність від несприятливих природних умов і явищ. Велику пізнавальну та виховну роль у формуванні дбайливого ставлення молоді до природного середовища відіграє розкриття термінів «охорона природи» як діяльності, спрямованої на збереження та примноження природних багатств, «екологічна безпека», «екологічні злочини», «екологічна шкода», так як їхня сутність, на жаль, не визначена в достатньому обсязі в коментарях закону [4].

Моральні правила поведінки людини у природному оточенні розкриваються перед молодими людьми поступово, з вивчення питань правової охорони конкретних об'єктів природи. На прикладах молодь вчиться розуміти, що заборонено робити в природі, щоб не викликати небажаних наслідків [5].

Виявляється багатшаровий склад змісту екологічного виховання молоді, що включає чотири компоненти - науковий, ціннісний, нормативний та діяльнісний. Науковий – провідні ідеї, теорії та концепції, що характеризують здоров'я людини та природне середовище її проживання; походження, еволюцію та організацію природних систем як об'єктів використання та охорони.

Ціннісний - екологічні орієнтації людини на різних етапах історії суспільства; цілі, ідеали, ідеї, що характеризують людину та природу як універсальні цінності; поняття економічної оцінки навколишнього середовища, шкоди, що завдається їй внаслідок скоєння злочину, витрат, необхідних на її відновлення та запобігання шкоді [5].

Отже, в даному випадку необхідно формувати екологічний світогляд молоді, оскільки проглядається розбіжність між знаннями і їх засвоєнням, тому що знання не стали переконаннями. Власне, екологічна освіта і виховання мають безпосередній вплив

на формування особистості, а екологічні знання необхідно доводити до переконань [1]. Загалом, сучасній молоді належить вирішальна роль у розвитку суспільства майбутнього, гармонізації стосунків між людиною і природою. Тому, таким необхідним є підвищення статусу екологічної освіти, осмислення гармонійних шляхів розвитку суспільства і природи, усвідомлення складних екологічних законів тощо.

Список використаних джерел

1. Екологічне виховання як один із пріоритетних напрямів виховної роботи у формуванні виховного простору на кафедрі анатомії людини Полтавського державного медичного університету / Н. О. Корчан, Н. Л. Свінцицька, Р. Л. Устенко [та ін.] // Innovations and prospects of world science : proceedings of the 3rd International scientific and practical conference, Vancouver, Canada, 4–6 November 2021. – Vancouver, 2021. – С. 201–210.
2. Екологічна енциклопедія : у 3 т. / редколегія: А. В. Толстоухов (головний редактор) та ін. - К. : ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2007. - Т.1 : А-Е. - 432 с. : іл. - (Вопр.).
3. Катастрофічний вплив шкідливих чинників на організм / Н. О. Корчан, Н. Л. Свінцицька, В. Г. Гринь [та ін.] // Природне навколишнє середовище та здоров'я людини : (навч. посіб.) / за заг. редакцією проф. С. В. Пилипенко. – Полтава, 2021. – С. 148–177.
4. Підлужна С.А., Корчан Н.О. Екологічна проблема сучасності /С.А. Підлужна, Н.О. Корчан //Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Сучасні проблеми вивчення медико-екологічних аспектів здоров'я людини» (Полтава, 30 вересня-01 жовтня 2021 р. С.70-72).
5. Юрченко Л. І. Екологічна культура в контексті екологічної безпеки : [монографія] / Л. І. Юрченко. - К. : ПАРАПАН, 2008. - 296 с

СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ

*Н.В. Кричка, І.В. Янішен
Харківський національний медичний університет
krichka15@ukr.net
N. Krychka, I. Yanishen*

Annotation. One of the main methods of teaching practical medical skills in developed countries is simulation education. The place and share of simulation education in the structure of education depends mainly on the nature of the medical specialty, in particular stomatology, under which it is conducted.

The latest dental technologies and methods of treatment require high manual skills from future dentists, which for objective reasons cannot be mastered only in clinical dental departments during the reception of patients.

ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS USING INFORMATION TECHNOLOGIES IN STUDYING THE DISCIPLINE "HUMAN ANATOMY" Bilash S.M., Donchenko S.V., Yachmin A.I., Oliinichenko Ya.O., Kobeniak M.M., Kononov B.S.	122
ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ В.І. Шепітько, Н.В. Борута, Є.В. Стецук, Т.А. Скотаренко, Д.С. Дубінін, О.Д. Данилів О.А. Левченко	124
БІОЕТИЧНИ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ХИМЕР В НАУЦІ ТА МЕДИЦИНИ Б. В. Вакула, В.І. Козій	127
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ У ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ В. П. Білаш, Н. Л. Свінцицька, С. М. Білаш, О. Д. Лисаченко, А. Л. Каценко, В. В. Литовка, І. Л. Федорченко	129
ПОБУДОВА УРОКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ З УРАХУВАННЯМ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ Г. С. Горяйнов, В. В. Попельнюх.....	132
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БІОЛОГІЯ» У ЗАПОРІЗЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ Н. В. Григорова, В. В. Копійка	136
ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК ЛАНКА РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА О.Е. Жукова.....	139
ВІДРОДЖЕНІ ІМЕНА ПОЛТАВЩИНИ: РУЧКО ГНАТ ОМЕЛЯНОВИЧ (1883 - 1937) — УКРАЇНСЬКИЙ МІКРОБІОЛОГ, ЕПІДЕМІОЛОГ, ДОКТОР БІОЛОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР. ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК (ВУАН) Закалюжний В.М., Дубінін С.І., Харченко Л.П., Коваль А.А., Новописьменний С.А., Половик О.Ю.	141
ВАЛЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЇ О.П.Казачанська, І.М.Казачанська	149
Організаційний заклад «Харківська спеціальна школа №8» Харківської обласної ради.....	149
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЧНИХ ЗВО О.В. Коковська, І.В. Міщенко, К.Є. Юдіна, Н.М. Шарлай.....	152
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФОРМ, МЕТОДІВ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ» Б.С. Кононов, С.М. Білаш, С.В. Донченко	159
ЗАСТОСУВАННЯ ВИХОВАНИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Н.О. Корчан, О.О. Шерстюк, А.Л. Каценко, Н.Л. Свінцицька, В.Г. Гринь, С.А. Підлужна, Р.Л. Устенко	162
СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ Н.В. Кричка, І.В. Янішен	164